Verbruggen, Silvana

Van: Info | departicipatiecoalitie.nl <info@departicipatiecoalitie.nl>
Verzonden: woensdag 12 mei 2021 16:57
Aan: Merel Philippart | HIER
CC: Frederike Meijer (NMF)
Onderwerp: Spiekkaarten RES | Participatiecoalitie
Bijlagen: Spiekkaarten RES Participatiecoalitie.pdf; Aanbiedingsbrief voor raden staten en waterschapsbesturen bij RES Spiekbriefjes .pdf

Geachte griffier,

We sturen u deze mail met het verzoek de RES Spiekkaarten voor te leggen aan de volksvertegenwoordigers in uw gemeente die de RES 1.0 beoordelen. Eén dezer dagen buigen zij zich over de RES 1.0 en neemt uw gemeenteraad hierover een besluit.

Om de complexe beoordeling van de RES 1.0 te vereenvoudigen heeft de Participatiecoalitie Spiekkaarten ontwikkeld. Deze Spiekkaarten helpen de volksvertegenwoordigers de RES optimaal te benutten voor goede participatie, mede-eigendom van de lokale energievoorziening en een stevige plek voor natuur en landschap. Ervaringen uit het hele land tonen namelijk aan dat energieprojecten waar burgers een actieve rol spelen veel opleveren voor de gemeenschap, zowel financieel als maatschappelijk.

De Spiekkaarten en de bijbehorende aanbiedingsbrief voor volksvertegenwoordigers zijn ook te downloaden op https://departicipatiecoalitie.nl/nieuws/participatiecoalitie-helpt-volksvertegenwoordigers-met-res-beoordeling/.

Bij voordat hartelijk dank voor het voorleggen van deze informatie aan de beoordelaars van de RES 1.0.

Met vriendelijke groet,

Merel Philippart

Merel Philippart
Programmamanager Participatiecoalitie
merel@hier.nu | 06 3482 8830

Ik werk op dinsdagochtend, woensdag en vrijdagochtend voor de Participatiecoalitie.

Participatiecoalitie

Utrecht, 12 mei 2021

Beste volksvertegenwoordiger,

De komende weken buigen raden, staten en waterschapsbesturen zich over de regionale energieplannen waaraan de afgelopen tweeënhalf jaar in de 30 RES-regio's hard is gewerkt. Plannen die kansen bieden om als regio te verduurzamen en vanuit de eigen kracht duurzaamheids-vraagstukken op te lossen. Maar ook plannen die gepaard gaan met maatschappelijk protest en zorgen over landschap en natuur. Ga er maar aan staan als volksvertegenwoordiger!

Geen keuzemenu

In het landelijke Klimaatakkoord staan maatregelen die de uitstoot van broeikasgassen met bijna de helft verminderen in 2030 ten opzichte van 1990. Om dit resultaat te halen, moeten we in het hele land veel meer duurzame energie gaan opwekken, op zee en op het land. Daarnaast moeten we volop energie besparen, de daken vol zonnepanelen leggen, en nieuwe technieken en systemen ontwikkelen en testen. Deze opsomming is helaas geen keuzemenu, we moeten álle zeilen bijzetten. Dat vraagt om een flinke inzet van iedereen om de klimaatdoelen te behalen. Daarom is uw betrokkenheid bij de RES ook zo belangrijk.

Spiekkaarten om u te helpen de RES 1.0 te beoordelen

Het beoordelen van de RES 1.0 en het vervolgproces is een lastige opgave. Bijgaande 'Spiekkaarten' zijn ons hulpmiddel om u hierbij te ondersteunen. Bij de beoordelingstaak gaat u inhoudelijke en technische keuzes onder de loep nemen: hoeveel energie gaan wij opwekken in de regio en in onze gemeente; hoeveel wind, hoeveel zon en wat kunnen we doen aan energiebesparing?

Minstens zo belangrijk is het om de RES te beoordelen op de manier waarop dit gebeurt. Ervaringen uit het hele land tonen aan dat energieprojecten waar burgers een actieve rol spelen veel opleveren voor de gemeenschap, zowel financieel als maatschappelijk. Ook kunnen ze op meer maatschappelijke acceptatie rekenen in de uitvoeringsfase.

Duurzame energieprojecten waarbij de lokale omgeving (mede)ontwikkelaar en -eigenaar is, leveren bijvoorbeeld heel concreet geld op. Daarmee worden projecten ondersteund voor leefbaarheid in dorpen, voor versterking van lokale natuur en biodiversiteit, of nieuwe duurzame energieprojecten ontwikkeld.

Energie van onderop

Uit de analyse die wij maakten van alle concept-RES'en blijkt dat overheden nog te weinig de handschoen mét bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers oppakken. Een gemiste kans, want deze samenwerking is vaak makkelijker dan u denkt. Zeker ook omdat die energie van onderop er al lang ís, kijk naar het groeiend aantal energiecoöperaties en groene bewonersinitiatieven. Alleen breed gedragen RES'en met aandacht voor mens, natuur en landschap zijn toekomstbestendig. Onze Spiekkaarten helpen u om uw invloed als volksvertegenwoordiger aan te wenden om de RES

optimaal te benutten voor goede participatie, mede-eigendom van de lokale omgeving, en een stevige plek voor natuur en landschap.

Wij staan u en uw fractie de komende tijd graag bij met onze (lokale) kennis en ervaring. U kunt hiervoor contact opnemen via info@departicipatiecoalitie.nl o.v.v. RES Spiekkaarten.

Wij wensen u veel wijsheid toe!

Met vriendelijke groet,

De Participatiecoalitie
Gijs Temeer, directeur HIER
Annie van de Pas, directeur NMF's
Siward Zomer, directeur Energie Samen
Karin Klaassen, directeur Stichting Buurkracht
Thijs van Mierlo, directeur LSA

Over de Participatiecoalitie

De Participatiecoalitie bestaat uit vijf maatschappelijke organisaties van, voor en door bewoners: HIER, de Natuur en Milieufederaties, Energie Samen, LSA bewoners en Stichting Buurkracht. Zij weten wat er lokaal speelt en kunnen zo de slagingskans van energieprojecten in gemeente of regio's vergroten. Om de afspraken uit het Klimaatakkoord te kunnen realiseren, hebben de vijf organisaties een samenwerkingsovereenkomst getekend met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Economische Zaken. **departicipatiecoalitie.nl**

Spiekkaarten beoordeling RES 1.0

Bewoners en maatschappelijke organisaties doen mee! Meedenken, meedoen, meebeslissen.

- ○ Hebben bewoners en maatschappelijke organisaties input kunnen geven voor de RES?
- ○ Hoe heeft deze input een rol gespeeld bij de gemaakte keuzes in de RES?
- ○ Is er een kader opgenomen over proces- en omgevingsparticipatie?
- ○ Hoe zorgen gemeente en lokale initiatiefnemers ervoor dat iedereen wordt gehoord, dus ook bijvoorbeeld jongeren en de zwijgende meerderheid?
- ○ Welke communicatiestrategie hanteert het college om de ambities voor duurzame energie positief te positioneren, zodat iedereen wordt uitgedaagd om mee te doen?
- ○ Is de expertise van onafhankelijke experts, zoals het RIVM en de GGD, benut en ingezet?

Achtergrondinformatie van de Participatiecoalitie
via departicipatiecoalitie.nl/bibliotheek

- → Handreiking NMF: Wind en zonneparken realiseren samen met inwoners

Lusten en lasten in balans

- ○ Is er invulling gegeven aan 50% lokaal eigendom? En hoe is lokaal eigendom geregeld in de beleidskaders voor wind- en zonne-energie?
- ○ Zijn de voorwaarden voor financiële participatie en procesparticipatie opgenomen in de RES 1.0 en het gemeentelijk beleid? Is het bijvoorbeeld duidelijk wie profiteren van de energieopbrengsten?
- ○ Hoe ondersteunt het college lokale initiatiefnemers, zoals energiecoöperaties en grondeigenaren, financieel tijdens de eerste risicovolle fase van een ontwikkeling?
- ○ Is er gedacht aan de wijze waarop minder vermogende inwoners kunnen meeprofiteren van de opbrengsten van duurzame-energieprojecten?

Achtergrondinformatie van de Participatiecoalitie
via departicipatiecoalitie.nl/bibliotheek

- → Handreiking NMF: Duurzame energie voor iedereen
- → Handreiking Energie Samen: Lokaal eigendom in beleid

Transparante borging van landschap en natuur

- ○ Zijn de natuur- en landschappelijke waarden in de regio inzichtelijk gemaakt? En welke (eventuele) voorwaarden stelt de gemeente om deze te versterken?
- ○ Zijn de keuzes voor het ruimtegebruik helder afgewogen?
- ○ Stelt de gemeente voorwaarden aan de landschappelijke inpassing en het versterken van de natuurwaarden bij gebiedstoewijzing van duurzame-energieprojecten?
- ○ Is er een monitoringsysteem dat de samenhang en opeenstapeling van de effecten op natuur en landschap inzichtelijk maakt?
- ○ Zijn bij de landschappelijke inpassing de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik bekeken?

Achtergrondinformatie van de Participatiecoalitie
via departicipatiecoalitie.nl/bibliotheek

- → Handreiking NMF: Natuur & Landschap in de RES. Bouwstenen voor een natuur- en landschapsinclusieve energietransitie

Hoe zat het ook alweer?

Welke bijdrage leveren de RES'en aan het Klimaatakkoord?

- In 2030 zorgen de RES'en voor het opwekken van tenminste 35 TWh duurzame energie op land
- De RES'en leveren een overzicht van het wat, hoe en waar; hoeveel duurzame energie gaan we opwekken, met welke energiebronnen en waar denken we dat te gaan doen?
- De RES'en dragen bij aan het behalen van de doelen van het Klimaatakkoord en de halvering van de uitstoot van broeikasgassen t.o.v. 1990
- Met de nieuwe Europese Klimaatwet (reductiedoel van 55% CO2 t.o.v. 1990) is het de verwachting dat de klimaatdoelen nog aangescherpt zullen worden

DE WEG NAAR 'PARIJS' EN HET BEHALEN VAN HET KLIMAATAKKOORD IS ER ÉÉN WAARIN WE MOETEN SAMENWERKEN, EXPERIMENTEREN EN LEREN. DE ENERGIEBEWEGING VAN ONDEROP IS DAARIN ONMISBAAR.

DE ENERGIETRANSITIE, EN ZEKER OOK DE RES, IS EEN SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK PROJECT, WAARIN IEDEREEN VOLOP MOET KUNNEN MEEDENKEN, MEEDOEN, MEEBESLISSEN EN MEEPROFITEREN.

Hoe verder na de RES 1.0?

- Van plannen naar actie: de plannen krijgen een doorvertaling naar omgevingsbeleid zodat de focus op het doen komt te liggen
- De gemeenten zijn aan zet om financiering te vinden voor de uitvoering van de RES 1.0
- Parallel met de uitvoering wordt de RES 2.0 ontwikkeld (2023 gereed)
- In de RES 2.0 komt aandacht voor het warmtevraagstuk en zon op dak

Leden van de Participatiecoalitie

energie samen · LSA bewoners · buurkracht. · hier · de natuur en milieufederaties

Voor advies, vragen of overleg kunt u contact opnemen met de participatiecoalitie via info@departicipatiecoalitie.nl. Meer informatie vindt u op departicipatiecoalitie.nl

Participatiecoalitie